

STORTINGET

Innst. 97 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:43 S (2025–2026)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anna Molberg, Amalie Gunnufsen, Erlend Svardal Bøe, Margret Hagerup, Henrik Asheim, Henrik Gottfries Kierulf og Mahmoud Farahmand om regler for innleie av arbeidskraft

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge til grunn at det ikke skal gjennomføres ytterligere innstramminger eller utvidede forbud mot innleie av arbeidskraft i nåværende fireårsperiode.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sørger for at næringslivet igjen kan leie inn arbeidskraft ved behov, i tråd med reglene som gjaldt fra 2019.
3. Stortinget ber regjeringen oppheve forbudet mot innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak til bygningsarbeid på byggeplasser i Oslo, Viken og tidligere Vestfold.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 25. november 2025 om statsrådens vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 11. desember 2025 følger vedlagt.

Som ledd i komiteens behandling ble det åpnet for skriftlig høring/innspill. Det kom inn 11 innspill.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Morten Sandanger, Berit Tønnesen, Agnes Nærland Viljugrein og Elise Waagen, fra Fremskrittspartiet, Alf Erik Andersen, Bjørnar Laabak, Morten Wold og Sebastian Saltrø Ytrevik, fra Høyre, Anna Molberg og Hannah Teigland, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Marian Hussein, og fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, viser til Representantforslag 43 S (2025–2026) fra representanter fra Høyre om regler for innleie av arbeidskraft. Det er kommet inn 11 skriftlige innspill. Innspillene peker på at faste heltidsstillinger bør være hovedregelen i norsk arbeidsliv, samtidig som flere fremhever behovet for fleksibilitet i bransjer med sesong- og spesialistbehov.

Komiteen viser til at de nye reglene om innleie av arbeidskraft trådte i kraft 1. april 2023. Hovedregelen om midlertidig innleie ved sesong, arbeidstopper eller prosjekt ble fjernet – heretter er innleie kun tillatt ved vikariater eller gjennom skriftlig avtale med tillitsvalgte i tariffbundne virksomheter. Det er videre innført to

særskilte unntak: innleie av helsepersonell for å sikre forsvarlig drift, og innleie av arbeidstakere med spesialkompetanse til klart avgrensede prosjekter. Fra 2025 er det òg vedtatt en ny bestemmelse i arbeidsmiljøloven (§ 14-13 a) som gir hjemmel til å fravike de vanlige innleiereglene når et jordbruksforetak leier inn avløserer fra avløserlag. Samtidig ble det innført et forbud mot innleie til bygningsarbeid på byggeplasser i Oslo, Viken og Vestfold. Alle som leies inn via bemanningsbyråer, får dessuten rett til fast ansettelse hos innleier etter tre år. I tillegg presiserer arbeidsmiljøloven skillet mellom innleie og entreprise for å unngå omgåelser ved bruk av underentrepriser.

Komiteen merker seg at enkelte innspill uttrykker bekymring for konsekvenser av innstramminger, herunder oppsigelser, økt bruk av overtid og redusert kapasitet til å håndtere kortsiktige behov. Det er også påpekt uklarheter i regelverket, særlig knyttet til tillitsvalgte rolle og status for selvstendige konsulenter.

Komiteen konstaterer at innspillene samlet sett viser behov for en balansert tilnærming som både ivaretar prinsippet om faste stillinger og sikrer tilstrekkelig fleksibilitet der det er nødvendig. Det pekes også på at tydeligere regelverk kan bidra til økt forutsigbarhet for både arbeidsgivere og arbeidstakere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, mener at utstrakt bruk av innleie undergraver et seriøst og organisert arbeidsliv samt den norske arbeidslivsmodellen. Den norske arbeidslivsmodellen har bidratt til å kombinere små forskjeller med høy omstillingsevne, høy verdiskaping og et arbeidsliv preget av tillit og samarbeid mellom partene.

Flertallet viser til at innstramminger i innleiereglene som ble vedtatt i forrige stortingsperiode, hadde som formål å hindre en uthuling av denne modellen. En for stor andel av arbeidsstokken var innleid, og ofte på midlertidige kontrakter. I enkelte deler av landet, som i byggenæringen i Oslofjordområdet, var innleie særlig utbredt. Dette bidro til redusert trygghet for arbeidstakerne og fortrengning av ordinære ansettelser i bedriftene og svekket trolig rekruttering til flere yrkesfag.

Flertallet viser til undersøkelser fra Fafo som indikerer at innstramminger i innleieregelverket har hatt ønsket effekt. Bruken av innleie er redusert både i bygg og andre bransjer, og andelen fast ansatte har økt i tråd med målsettingene til flertallet på Stortinget. Det er også tegn til økt rekruttering til yrkesfaglige utdanninger.

Flertallet viser videre til at flertallet på Stortinget i behandlingen av statsbudsjettet har blitt enig om at bruken av innleid arbeidskraft i helse- og omsorgssektoren skal reduseres, med mål om å avvikle sektorunntaket i innleieregelverket. Dette er et viktig grep for å styr-

ke grunnbemanningen, legge til rette for faste og hele stillinger og sikre stabile og forsvarlige tjenester til pasienter og brukere.

Flertallet viser til at det er bred politisk enighet om at faste ansettelser direkte i virksomhetene skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv. Dette forutsetter at Stortinget vedtar og opprettholder et regelverk som understøtter dette målet.

På denne bakgrunn kan flertallet ikke støtte representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ser med bekymring på utviklingen i norsk arbeidsliv, inkludert det som trolig er utilsiktede negative konsekvenser etter innleiebegrensningene som er innført de senere årene. Disse medlemmer viser til rapport fra Menon Economics av 1. juli 2025 «Regulering av bemanningsbransjen – Effekter og konsekvenser av arbeidsmiljølovens innstramminger på innleie».

Disse medlemmer er bekymret over at rapporten viser til en økning i midlertidige ansettelser, istedenfor en tydelig overgang til fast arbeid slik venstresiden hadde som mål. Disse medlemmer mener dette er en dårligere løsning for arbeidstakerne. De blir uten inntekt mellom arbeid – i motsetning til om de hadde vært fast ansatt i et bemanningsforetak, hvor de blir lønnet også mellom oppdrag. Samtidig er det vanskeligere å få boliglån om man er midlertidig ansatt, noe som går ut over yngre arbeidstakere som søker å etablere seg.

Disse medlemmer mener venstresiden har oversett at fast ansatte i bemanningsbransjen har solide arbeidsforhold, med gode rettigheter, samtidig som det gir bedriftene fleksibilitet. Det vil alltid være slik at bedrifter vinner og taper kontrakter, og i noen bransjer betyr dette ekstra mye for bemanningsbehovet. Med en sunn bemanningsbransje vil arbeidstakerne flytte mellom prosjekter og holde seg i aktivt arbeid, uansett hvem som vinner kontrakten hver gitt gang.

Disse medlemmer viser til rapportens funn om at det er indikasjoner på at administrasjons- og transaksjonskostnader har økt på tvers av løsningene bedriftene har valgt for å løse bemanningsbehovene. Dette vil si at arbeidsgivere (og muligens arbeidstakere) må bruke mer tid og ressurser på å dekke inn virksomhetenes behov gjennom innleie, ansettelse, entreprise m.m.

Disse medlemmer vil understreke at bemanningsbransjen er en viktig bransje som sikrer næringslivet fleksibilitet og hjelper mennesker inn i arbeid. Disse medlemmer viser til at seriøse bemanningselskaper ivaretar den ansattes rettigheter og påser at arbeidsforhold er innenfor rammene av spillereglene i arbeidslivet, og at de har arbeidsgiveransvar.

Disse medlemmer viser til at det, som overalt ellers, finnes useriøse aktører, og at enhver useriøs eller

ulovlig praksis må slås ned på. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg gjorde en rekke endringer i reglene for innleie nettopp for å imøtekomme behovet for å reagere mot useriøse aktører. Det ble blant annet skjerpet adgang til å inngå avtale om tidsbegrenset innleie, virksomheten måtte heretter være bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett, og muligheten til å ansette noen fast uten garanti for lønn ble fjernet. Straffenivået for arbeidslivskriminalitet ble også skjerpet, Arbeidstilsynet har fått myndighet til å slå ned på ulovlig innleie og brudd på likebehandlingsreglene, det er gitt lovhjemmel for å etablere en godkjenningsordning for virksomheter som tilbyr bilpleie, bilvask m.m., og det ble sendt på høring et forslag til forskriftshjemmel som skal gi organene som inngår i akrimssamarbeidet, større adgang til å dele taushetsbelagte opplysninger.

Disse medlemmer mener begrensningen for innleie må endres, og lovendringene i lovvedtak 27 (2022–2023) må reverseres tilbake til slik det var i 2019. Dette vil gi næringslivet fleksibiliteten som er nødvendig og skape et sunnere arbeidsmarked i Norge. Samtidig må soneforbudet i Vestfold, Buskerud, Akershus, Oslo og Østfold oppheves, og «forskrift om innleie fra bemanningsforetak» må da også endres til slik den var i 2019, uten kapittel III § 3 og § 4.

Disse medlemmer vil understreke at treparts-samarbeidet mellom arbeidsgivere, arbeidstakere og staten er viktig, og at hovedregelen i norsk arbeidsliv er hele faste stillinger. Det er grunnlaget for trygge arbeidsplasser. Disse medlemmer mener det er viktig å legge til rette for at personer som jobber ufrivillig deltid, får mulighet til å øke sin stillingsprosent, og vil spesielt peke på det offentliges ansvar for gode arbeidsvilkår.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget innen juni 2026 med et forslag til lovtekst som omgjør lovendringene i lovvedtak 27: Endringer i arbeidsmiljøloven m.m. (inn- og utleie fra bemanningsforetak) (2022–2023) slik at reglene for innleie gjøres gjeldende slik de var før innstramningene mot bemanningsforetakene ble innført fra 1. april 2023, det vil si at innleie av arbeidstaker fra virksomhet som har til formål å drive utleie, er tillatt også når arbeidet er av midlertidig karakter (jf. aml § 14-9 (2) bokstav a «når arbeidet er av midlertidig karakter».)»

Disse medlemmer viser til at regjeringen Støres innstramminger i innleieregelverket er mangelfullt utredet og har fått store konsekvenser for næringslivet og arbeidsplasser i hele landet. Disse medlemmer viser videre til at lovendringenes møte med virkeligheten har avdekket behov for en rekke unntak, noe som

understreker at regelverket ikke var tilstrekkelig tilpasset virkeligheten i arbeidslivet.

Disse medlemmer mener at regjeringen Støres innleiepolitikk har gått for langt og svekker både aktivitet og forutsigbarhet i næringslivet. Bedriftene må igjen få leie inn arbeidskraft ved behov, slik reglene fungerte før, uten nye innstramminger. Disse medlemmer mener det geografiske forbudet mot innleie i byggebransjen er ubegrunnet, lite treffsikkert og bør oppheves.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støres innstramminger allerede har hatt alvorlige konsekvenser for bemanningsbransjen, hvor om lag 11 000 arbeidsplasser har forsvunnet siden regelendringene ble innført. Videre viser disse medlemmer til at antallet arbeidstakere som går fra ledighet til fast jobb via bemanningsforetak, er halvert etter innstramningene.

Disse medlemmer advarer om at de langsiktige konsekvensene kan bli mer midlertidighet, flere permitteringer og økte oppsigelser. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til en rapport fra Institutt for samfunnsforskning (ISF), som konkluderer med at innleiebegrensningene har ført til flere midlertidig ansatte og økt bruk av overtid blant eksisterende ansatte.

Avslutningsvis understreker disse medlemmer behovet for et mer balansert og treffsikkert innleieregelverk som både sikrer et seriøst arbeidsliv, gir virksomhetene nødvendig fleksibilitet til å møte svingninger i etterspørselen og legger bedre til rette for arbeidsinkludering i en bransje som for mange fungerer som en viktig inngangsport til arbeidslivet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at det ikke skal gjennomføres ytterligere innstramminger i eller utvidede forbud mot innleie av arbeidskraft i nåværende fireårsperiode.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sørger for at næringslivet igjen kan leie inn arbeidskraft ved behov, i tråd med reglene som gjaldt fra 2019.»

«Stortinget ber regjeringen oppheve forbudet mot innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak til bygningsarbeid på byggeplasser i Oslo, Viken og tidligere Vestfold.»

Komiteens medlem fra Rødt mener at innleie og annet løsarbeid er den største trusselen mot et seriøst og organisert arbeidsliv. Dette medlem viser til at Rødts aller første forslag etter at vi kom inn på Stortinget i 2017, var å forby innleie på byggeplasser på Østlandet. Rødt fremmet dette forslaget etter at byggfagforeningene i Oslo hadde dokumentert skyhøy andel innleie og streiket for et forbud. I 2021 stilte et

flertall av partiene seg bak fagforeningenes krav og Rødt sitt forslag, og sommeren 2023 trådte forbudet og ytterligere innstramminger i innleieregelverket i kraft. Dagens innleieforbud gjelder kun byggeplasser i Oslo, Akershus, Buskerud, Østfold og Vestfold. Rødt vil utvide innleieforbudet til hele landet og har fremmet forslag om å forby innleie på byggeplasser i Trondheim, Bergen, Stavanger og Sandnes og Telemark. I disse områdene har fagforeningene vedtatt krav om innleieforbud.

De t t e m e d l e m mener det er like ille med et A- og et B-lag på byggeplasser i Trøndelag, på verft på Vestlandet eller i helsesektoren, som på byggeplasser i Oslo. Da reglene for innleie gjennom bemanningsselskaper ble strammet inn, ble det gjort et unntak for innleie av helsepersonell «for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenesten». Dette unntaket har blitt brukt flittig i kommunene og helseforetakene. Rødt har, sammen med Fagforbundet, krevd og foreslått å fjerne dette unntaket, og i behandlingen av statsbudsjettet har et flertall av partiene blitt enig om at bruken av innleid arbeidskraft i helse- og omsorgssektoren skal reduseres, med mål om å avvikle sektorunntaket i innleieregelverket. Det er d e t t e m e d l e m veldig glad for. FriFagbevegelse fant i en kartlegging ut at sykehusene og kommunene leide inn helsevikarer for til sammen 19 mrd. kroner i perioden 2019–2023. Dette medlem mener disse pengene heller bør brukes på økt grunnbemanning.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget innen juni 2026 med et forslag til lovtekst som omgjør lovendringene i lovvedtak 27: Endringer i arbeidsmiljøloven m.m. (inn- og utleie fra bemanningsforetak) (2022–2023) slik at reglene for innleie gjøres gjeldende slik de var før innstramningene mot bemanningsforetakene ble innført fra 1. april 2023, det vil si at

innleie av arbeidstaker fra virksomhet som har til formål å drive utleie, er tillatt også når arbeidet er av midlertidig karakter (jf. aml § 14-9 (2) bokstav a «når arbeidet er av midlertidig karakter»).

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at det ikke skal gjennomføres ytterligere innstramminger i eller utvidede forbud mot innleie av arbeidskraft i nåværende fireårsperiode.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sørger for at næringslivet igjen kan leie inn arbeidskraft ved behov, i tråd med reglene som gjaldt fra 2019.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen oppheve forbudet mot innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak til bygningsarbeid på byggeplasser i Oslo, Viken og tidligere Vestfold.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:43 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anna Molberg, Amalie Gunnufsen, Erlend Svandal Bøe, Margret Hagerup, Henrik Asheim, Henrik Gottfries Kierulf og Mahmoud Farahmand om regler for innleie av arbeidskraft – vedtas ikke.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 27. januar 2026

Marian Hussein

leder

Sebastian Saltrø Ytrevik

ordfører

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/4324-

Dato
11. desember 2025

Svar på representantforslag 43 S (2025-2026) fra representantene Anna Molberg, Amalie Gunnufsen, Erlend Svardal Bøe, Margret Hagerup, Henrik Asheim, Henrik Gottfries Kierulf og Mahmoud Farahmand om regler for innleie av arbeidskraft (Dokument 8:43 S (2025-2026))

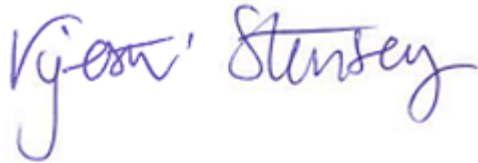
Jeg viser til brev fra arbeids- og sosialkomiteen 25. november 2025 hvor det bes om min vurdering av representantforslag om regler for innleie av arbeidskraft.

Regjeringens mål for arbeidslivet er at arbeidstakere skal ha trygge, forutsigbare og gode arbeidsforhold. Vi skal også ha et omstillingsdyktig og produktivt arbeidsliv, og vi skal verne om det organiserte arbeidslivet med tariffavtaler og samarbeid. Regjeringen mener at disse målene best oppnås gjennom at hovedregelen om fast og direkte ansettelse i topartsforhold, prioriteres, praktiseres, og styrkes. Det betyr samtidig at bruk av unntak fra hovedregelen, slik som innleie, må reguleres gjennom vilkår og forbeholdes situasjoner der det foreligger viktige grunner.

De vedtatte regelendringene om innleie fra bemanningsforetak kom på bakgrunn av at det i deler av arbeidslivet hadde utviklet seg en praksis hvor innleie utgjorde en permanent del av virksomhetenes bemanning, andelen innleide nådde høye nivåer. Så langt ser det ut til at regelendringene har bidratt til å bygge opp under hovedregelen i arbeidslivet om faste og direkte ansettelser i de virksomhetene hvor arbeidet skal utføres. Statistikken viser at flere arbeidstakere som tidligere var ansatt i bemanningsforetak har fått jobb i bedrifter i de næringene som de var utleid til. Dette gjelder ikke minst i byggenæringen, hvor bruken av innleie tidligere var svært høy. Statistikken viser også at flesteparten av disse har oppnådd fast jobb i fulltidsstillinger. Det rapporteres nå om en mer stabil utvikling i bruken av innleie fra bemanningsforetak.

Regelverket gir fortsatt virksomhetene muligheter for å benytte innleie i visse situasjoner, til vikariater og på visse vilkår etter avtale, noe som også gjøres i mange næringer. Men varig høy bruk av innleie er ikke i samsvar med den norske arbeidslivsmodellen, og det er heller ikke en god langsiktig løsning for de arbeidstakerne og virksomhetene dette gjelder. Jeg mener at rammeverket nå balanserer de ulike hensynene på en god måte.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Kjersti Stenseng". The signature is written in a cursive, flowing style.

Kjersti Stenseng

